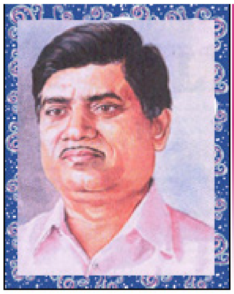

కొన్ని దశాబ్దాలపాటు ఆకాశవాణిలో వివిధ హోదాల్లో పనిచేసిన అల్లంరాజు వెంకటరావు గారు 'సుధామ'గా సాహితీ లోకంలో సుప్రసిద్ధులు. సుధామగారు కవి, రచయిత, వక్త, కాలమిస్ట్, కార్టూనిస్ట్, సాహితీ విమర్శకులు..! వృత్తి రీత్యానూ, ప్రవృత్తి రీత్యానూ ఆయన కలుసుకున్న, తెలుసుకున్న వ్యక్తుల గురించి, సందర్భాల గురించి ప్రతినెలా 'రేడియో జ్ఞాపకాలు'గా మలచి మనకి అందిస్తున్నారు. సుధామగారి ఇ-మెయిల్ -
sudhama_51@yahoo.com

22

ట్రాన్స్‌మిషన్ ఎక్జిక్యూటివ్‌గా షిఫ్ట్‌లో పనిచేయడంలో ఓ సుఖం ఉంది. ఇవాళ పొద్దున్న తెల్లవారుజామునే వచ్చి, మొదటి షిఫ్ట్‌లో చేసామంటే, మళ్ళీ మర్నాడు - ఏ నైట్ షిఫ్టో, లేకపోతే నాకు మంగళవారం వీక్లీ ఆఫ్‌గా ఉంటే, సోమవారం ఉదయం చేస్తే, మళ్ళీ బుధవారం రాత్రివరకూ అఫీషియల్ షిఫ్ట్ లేకపోతే, బోలెడు తీరిక కిందే జమ! అయినా కార్యక్రమాలనేకంతో మమేకం అవడం వల్ల, ఆ స్క్రిప్ట్‌లు రాసుకోవడమో, వ్యాఖ్యానాలకూ, నాటకాల్లో పాత్రలకూ, గళం ఇస్తూండడమో చేస్తూ, ఆకాశవాణి కేంద్రంలోనే సమయం గడుస్తూండేది.

ట్రాన్స్‌మిషన్ ఎక్జిక్యూటివ్‌లను డ్యూటీరూమ్‌లో డ్యూటీలకు కాక, సెక్షన్లుకు 'అసిస్ట్' చేయడానికి - ప్రోగ్రాం ఎక్జిక్యూటివ్‌లకూ, ప్రొడ్యూసర్లకూ సహాయకంగా నియమించడం ఉండేది. అటువంటప్పుడు జనరల్ షిఫ్ట్‌లోనే ఉండి, ఆ 'అసిస్ట్' చేయాల్సిన విభాగం తాలూకు రికార్డింగులు, డబ్బింగులు అవీ చేస్తూ, ఆ సెక్షన్ పనులకు అంటిపెట్టుకు ఉండాలి. ప్రోగ్రాం ఎక్జిక్యూటివ్ ఆ పనులు మాకు అప్పచెప్పి, తమ పనులు తాము చేసుకుంటూండేవారు. నాన్నగారు పోయేటప్పటికి (1986లో) నేను అలా తెలుగు విభాగం డా.రావూరి భరద్వాజగారికీ, కుటుంబ సంక్షేమ విభాగం శ్రీ మొదలి అరుణాచలం గారికీ వారి విభాగం కార్యక్రమాలకు అసిస్ట్ చేస్తూండేవాడిని. ఆ విభాగాల తాలూకు ఔట్ సైడ్ బ్రాడ్ కాస్టింగ్ ప్రోగ్రాములకు కూడా వెడుతూండేవాడిని.

మా బాబు స్నేహిత్‌ను కనడానికి ఉష పురిటికి వెళ్ళివచ్చేంతవరకూ కూడా నేను డ్యూటీరూమ్‌లో లేను. ఇలా విభాగాలవైపే ఉన్నాను. ఉష వచ్చాక మా బాబుని మేం ఇద్దరమే చూసుకోవాలి కనుక, షిఫ్ట్ డ్యూటీలే అనుకూలం కనుక, మే'1986కు మళ్ళీ డ్యూటీరూమ్‌కు, పెక్స్‌కోను రిక్వెస్ట్ చేసి రావడం జరిగింది. అలా షిఫ్ట్‌లలో పనిచేస్తున్నప్పుడే ఇంట్లో తనో, నేనో ఒకరు ఉండి, బాబు ఆలనాపాలనా చూసుకోవాలి కనుక, అదనపు డ్యూటీలు చేయడం కుదిరేది కాదు. అందువల్ల 'ఓవర్ టైం డ్యూటీలకు ఎప్పుడూ

ప్రాకులాడలేదు. ఓవర్ టైం చేస్తే అదనపు డబ్బు, లేకపోతే అదనపు సెలవో లభిస్తుంది కానీ, 'అదనపు సంపాదన యావ,' ఎప్పుడూ లేదు. అందువల్ల తీరికదొరికితే, బాబుతో హ్యాపీగా గడపడమే కోరుకునేవాళ్ళం!

మేము పంజగుట్టకాలనీ ఇంటినుండి మెహదీపట్నం ఎల్.ఐ.సి కాలనీలో ఓ అద్దె ఇంటికి మారడం జరిగింది. శ్రీ నరసింహాచార్యులు, శ్రీ జి.కె.మరార్(పెక్సలు), డా.కె.బి గోపాలం (సైన్స్ ఆఫీసర్) అప్పట్లో మెహదీపట్నంలోనే ఉండేవారు. కాలనీ చాలా ప్రశాంతంగా ఉండేది కానీ, అప్పట్లో దొంగల భయాలు ఎక్కువ అక్కడ. కానీ ఇల్లు అనుకూలంగా ఉండేది. బస్సుస్టాండు కొద్దిదూరంలో ఉండేది. తెల్లవారు ఝాము డ్యూటీ ఉంటే - ఉషను బస్సుస్టాండు దాకా నేను దింపిరావడానికయినా, బాబుని ఇంట్లో పెట్టి తాళం వేసి వెళ్ళిరావాల్సిందే! బాబుని చూసుకోవడానికి ఉషకు సాయం ఉండడానికి ఎవరయినా పనిపిల్ల దొరుకుతుందేమో అని చూసాం! ఆఖరికి ఆకాశవాణి అనౌన్సర్ శ్రీమతి. జ్యోత్స్నగారే - అప్పట్లో 'సరిత' అని మాకో అమ్మాయిని చూసిపెట్టారు. దానిని చూస్తే పని అమ్మాయి అని ఎవరూ అనుకోరు. తెల్లగా, కళగా మా కూతురే అన్నట్లుండేది. అదీ చిన్నదే ఓ తమ్ముడిని ఆడించినట్లు బాబుని ఆడించేది, వాడిపనులు చూసేది గానీ, ఉషకు వంటింట్లో సాయం చేసేంత పెద్దదికాదు. అయినా అది ఉండడం మాకు కొంత రిలీఫ్ ఇచ్చింది. 1987 లో నవంబర్ నెలాఖరు వరకు జి.సెల్వంగారే స్టేషన్ డైరెక్టర్. చెప్పానుగా! ఆయనకు మొదట్లో మా మీద సదభిప్రాయం ఉండేది

టి.ఎన్.గణేశన్

కాదని. అలాంటి ఆఫీస్ టెన్షన్స్ సమయంలో ఇంట్లో 'సరిత' మాకు అదనపు బాధ్యతగా అనిపించినా, ఒత్తిడి ఉండేదికాదు. 1988 ఫిబ్రవరి 23న సెల్వంగారి తర్వాత టి.ఎన్.గణేశన్ హైదరాబాద్ డైరెక్టర్ గా వచ్చారు. ఆయన 1991 డిసెంబర్ నెలాఖరు వరకూ ఉన్నారు గానీ, ఆయన హయాంలోనే ఉష యు.పి.ఎస్.సి ద్వారానూ, నేను డిపార్ట్‌మెంటల్‌గానూ ప్రమోషన్లు పొంది, ప్రోగ్రాం ఎక్జిక్యూటివ్‌లమయ్యాం. సైన్స్ ఆఫీసర్ల క్యాడర్ కలిపివేయడం వల్ల - కె.బి గోపాలంగారు 'అసిస్టెంట్ స్టేషన్ డైరెక్టర్'గా అయ్యింది గణేశన్‌గారి సమయంలోనే! ఆయన దాదాపు ఓ ఏడాది పాటు వ్యక్తిగత హోదాలో అమెరికావెళ్ళినప్పుడు, గోపాలంగారికే బాధ్యతలు అప్పచెప్పి వెళ్ళారు కూడాను.

చెప్పానుగా! సెల్వం గారు మనిషి ఎలాంటివారైనా కార్యక్రమాల పట్ల మంచి అవగాహన, అభిరుచిగలవారు. ఆయనే అప్పట్లో డ్రామా ప్రొడ్యూసర్‌గా ఎంపికయిన శ్రీ వై.రాఘవులుగారిచేత రోజూ ఉదయం అయిదు నిముషాలు 'న్యాయనినాదం' పేర "వందనాలు.. వందనాలు" అని పాడుతూ - సాంఘిక, సామాజిక అంశాలమీద చైతన్యదాయకమైన కార్యక్రమాన్ని రూపొందింపచేసారు. రాఘవులుకు అది మంచి పేరు తెచ్చింది. అలాగే వినియోగదారుల కార్యక్రమాలకు చక్కని రూప కల్పన చేయించారు సెల్వం. 'తెలుసుకుందాం' శీర్షికన నెలనెలా ఒక అంశం మీద, ప్రతిరోజూ ఉదయం స్టాఫ్‌లో ఒకరి చేత స్క్రిప్ట్ రాయించి, ప్రెజెంట్ చేయించింది ఆయనే! డ్యూటీరూంలో ట్రాన్సిమిషన్ ఎక్జిక్యూటివ్‌లుగా చేస్తూకూడా, నేను, కళాకృష్ణ, నాగపద్మిని 'తెలుసుకుందాం'లో ఎక్కువగా పాల్గొన్నాం!

డా.కె.విజయ

1986లోనే వినియోగదారుల రక్షణ చట్టం అమలులోకి రావడంతో - ఆకాశవాణి హైదరాబాద్ కేంద్రం 'ఉదయతరంగిణి' మార్నింగ్ ఇన్ఫర్మేషన్ సర్వీస్‌కు, ప్రత్యేకంగా పెక్స్‌గా డా.కె.విజయ నేనూ మా వేతనాలు కూడా సెపరేట్ పే.రోల్ కాయితాలమీద తీసుకోవడం గుర్తుంది. వినియోగదారుల కార్యక్రమం పట్ల మేం శ్రద్ధపెట్టి కార్యక్రమాలు రూపొందించేవాళ్ళం. 'తెలుసుకుందాం'లో ప్రతిశనివారం డిసెంబర్'86లో తెలుసుకుందాం అంటూ వినియోగదారుల చట్టం విషయాలు ప్రసారం చేయడానికి, నేను ఆ విషయాలు ఆసక్తిగా అధ్యయనం చేసాను కూడాను!

శ్రీ సెల్వంగారు ఉగాది సందర్భంగా 'పౌష్టికాహారం' మీద ఈ మాసపు పాట చేయమన్నారని (1986 ఏప్రిల్‌లో) చిత్తరంజన్ గారు నాతో అంటూ, "ఉగాది నెలలో అదెలాగో తెలీడంలేదు అని ", ఓ పాటరాసిపెట్టమని నన్నడిగారు. మావిచివురులే కోయిలకూ, జామపండ్లే చిలుకకూ, వాటి గాత్రమాధుర్యానికీ, అందానికి దోహదమయ్యాయనే ఎత్తుగడతో -

ఆమని పాటలు పాడే

ఈ వన కోయిల కబురేమిటి

చిలుకల కులుకులు తెలిపే

సందేశం సొబగేమిటి

అనే పల్లవితో నేను రాసిన పాట, శ్రీ సురేంద్రనాథ్ కాలే సంగీతంలో శ్రీమతి. ఆర్.ఛాయాదేవి పాడగా, 1986 ఏప్రిల్ ఈ మాసపు పాటగా ప్రసారమై శ్రోతలను అలరించింది. ఈ మాసపు పాటలు రాయడం కవులకు ఒక ఇష్టమైన పని కానీ ఇలా విషయం నియంత్రించి రాయమనడం, సెల్వంగారి ఆదేశం మేరకు నా పాలబడిందన్నమాట! "బ్రతుకంతా వసంతమై జీవించగ ప్రజలారా - బలవర్ధకం ఆహారం తీసుకోండి ప్రతిరోజూ" అని ఓ చరణం కనబడ్డాకగానీ, ఆయన అప్రూవ్ చేయలేదుట! అప్పుడు శ్రీమతి జె. శకుంతల లలితసంగీతం పెక్స్‌గా ఉన్నట్లు గుర్తు. చిత్తరంజన్ గారు నా మీద నమ్మకం ఉంచి, మొత్తానికి అలా గట్టెక్కాం ఆ నెల.

అదే ఏప్రెల్ నెలలోనే నేను 'సావిత్రి', 'అమెరికా అల్లుడు' అనే నాటికాల్లో పాత్రలు ధరించాను. ఆ ఏడాది 'సమస్య విడింది', 'నాట్యరాణి' మొదలైన నాటకాల్లో, 'హేలీతోక చుక్క' మీదా 'గ్రహవాణి' గురించి సైన్సు కార్యక్రమాల్లో పాలుపంచుకున్నాను. 'విజ్ఞాన లహరి' స్క్రిప్ట్‌లు చదివాను బోలెడు.

సాహిత్యపరంగా 1986 మే'7న ప్రసారం చేసిన రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్‌పై సంచికా కార్యక్రమం, ఏప్రిల్ రెండున రాయప్రోలు వారిపై సంచికా కార్యక్రమం నా సంపాదకీయ వ్యాఖ్యానాలతో రూపొందించి ప్రసారం చేయడం జరిగింది. రాయప్రోలు వారితో రికార్డింగు సంగతి మళ్ళీ ప్రత్యేకించి ముచ్చటిస్తాను. అదో మరుపురాని అనుభవం.

'ఈనాడు' దినపత్రికలో కార్టూన్లు వేస్తూ 'శ్రీధర్' మంచి పేరు తెచ్చుకున్నాడు అప్పటికే. 1986 జూన్'13న ఆకాశవాణి హైదరాబాద్ కేంద్రంలో 'శ్రీధర్'తో నేను చేసిన పరిచయ కార్యక్రమం ప్రసారం అయింది. తను రేడియోకి రావడం అదే మొదలు అని తను అన్నట్లు గుర్తు! 'పత్రికలు - పాఠకులు' అనే అంశంపై కార్మికుల కార్యక్రమంలో ఓ చర్చను అరుణాచలంగారు నా చేత చేయించడం కూడా గుర్తు.

శ్రీటంగుటూరి అంజయ్య

అప్పటి కేంద్ర ప్రసారశాఖా మంత్రి శ్రీ గాడ్గిల్ పాల్గొన్న ఉగాది కార్యక్రమానికీ, 1986 ఫిబ్రవరి 14న హైద్రాబాద్‌లో జరిగిన త్యాగరాజ ఆరాధనోత్సవానికీ రేడియో నివేదికతో నేను రూపొందించినవే! ప్రఖ్యాత ఇంజనీర్ శ్రీ కె.ఎల్.రావు గారు 1986 మే 19న మరణించినప్పుడు, మాజీ ముఖ్యమంత్రి శ్రీటంగుటూరి అంజయ్యగారు 1986 అక్టోబర్ 20న మరణించినప్పుడు 'ట్రిబూట్స్ ప్రోగ్రాం'లు చేశాను. కార్మికుల కార్యక్రమం, కుటుంబ సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు తెలుగు సాహిత్య విభాగంతో బాటుగా 'అసిస్టెట్' చేశాను ఆ రోజుల్లో. సెల్వంగారు బదిలీ అయి సెలవంటూ వెళ్ళిపోయాక, గణేశన్ గారు వచ్చేంతవరకూ అసిస్టెంట్ స్టేషన్ డైరక్టర్ నిర్వహణలోనే కేంద్రం నడిచింది ఓ మూడునెలలు.

1987లో రెండువందల నలభై నాలుగు ప్రోగ్రాం ఎక్జిక్యూటివ్ పోస్ట్‌లకు యు.పి.ఎస్.సి, ఢిల్లీలో ఇంటర్వ్యూలు దేశవ్యాప్తంగా నిర్వహించింది. మూకుమ్మడిగా చాలామంది డ్యూటీ ఆఫీసర్లం ఆ పోస్ట్‌లకు దరఖాస్తు చేసుకున్నాం.

(యు.పి.ఎస్.సి.ఇంటర్వ్యూ ముచ్చట్లతో వచ్చేనెల కలుద్దాం)